

UGLEROD - HAYOT ELEMENTI

Ashirova Xushnoza Esonbek qizi

Ilmiy izlanuvchi

Annotatsiya: Uglерod hayotda ahamiyatli elementdir. Hayotda ko'p xil jarayonlarda ishtirok etadi, misol uchun, organik materiallar hayotni tuzumligini o'rnatishda, fotosintez jarayonida oksigen va glikoz yaratishda, va bir nechta hayotiy molekulalar va kimyo ko'nikmalarini yaratishda. O'sishda, saqlanishda va uzluksiz hayot jarayonlarida, uglерod asosiy o'lchamdir.

Kalit so'zlar: Uglерod, elementlar, asosiy o'lcham, yuqori issiqlik, hayot jarayonlari, energiya;

KIRISH

Ma'lumki uglерod – kundalik hayotimizda topish qiyin bo'lmagan element. Misol uchun, agar siz oddiy qalam ishlatgan bo'lsangiz, uning uch qismidagi grafitni ko'rgansiz. Ana shu grafit uglерodning shakllaridan biridir. Xuddi shunga o'xshab, issiqlik olish uchun yoqiladigan ko'mir va hattoki qimmatbaho olmos ham uglерoddan tashkil topgan (bu holatda uglерod yuqori issiqlik va bosimga uchragan). Tana og'irligingizning 18 foizi uglерoddan iborat ekanini bilmasangiz ham kerak. Ilmiy asoslarga ko'ra, ko'plab muhim molekulalar – oqsil, DNK, RNK, uglevod va yog'larning asosiy qismi uglерod elementidan tashkil topgan.

Bu kabi tarkibida uglерod mavjud bo'lgan biologik molekulalar ko'p hollarda makromolekular deb ataladi va organik molekulalar sifatida guruhlanadi. (Ammo ayrim moddalar, misol uchun, karbonat angidrid va is gazi tarkibida uglерod elementi bor, lekin ular organik modda sanalmaydi.)

ASOSIY QISM

Uglерod hayotning asosiy tuzilishi sifatida hayot uchun juda muhimdir. Organik jismlarning bosh qismi uglерod tuzilmalari bo'lib, bu tuzilmalar hayot jarayonlari uchun esas materiallardir.

Uglерod elementi kimyoviy elementlarning asosiyidan hisoblanadi va ko'pchiligi organik materiallarda (biomassa, o'simlik va hayvon o'tlovlari, protenlar va boshqa molekulalar) paydo bo'lishi uchun muhimdir. Hayotda uglерod, karbonatlar, qog'oz, uzum, tosh, hayvonlar, bitkilar, mikroorganizmlar va boshqa matnlar kabi turli modellarni shakllantiradi.

Kimyo bo'yicha, uglерod organik modellar tuzilishi va kimyoviy aloqalarni o'rganishda katta ahamiyatga ega. Ushbu aloqalar qanday moddalar

yaratilishiga, ularning kimyoviy xususiyatlariga va ularning hayot jarayonlariga oid o'zgarishlarga ega bo'lishi mumkin.

Uglerodning hayotdagi ahamiyati haqida so'z olib, fotosintez va qurish jarayonlarida katta ahamiyatga ega bo'lgan klorofill va biomasaning asosiy modellarining hammasi ugleroddan iborat. Shuningdek, hayotda o'tilayotgan kimyoviy reaksiyalarda, qurilmalarda, va energiya olish jarayonlarida ham, uglerod tashkil etuvchi modellarni keng ko'rinishlarda qo'llash mumkin.

Uglerod, hayotning mustaqil ravishda davom etishiga yordam beradi. Hayotga xos molekullar, organik tuzilishlar va energiya uzatish jarayonlarining hammasi uglerod asosida amalga oshiriladi. Shuningdek, fosil modellar, biomasaning bozorlarida olish, va esa energiya iste'moli bo'limlarida, hayotni sodda va oson bir shaklda yuzaga chiqarishda ham, uglerod muhim rol o'ynaydi.

Uglerod hayotni shakllantirishda, uning osonlik bilan yuzaga chiqishi, ko'plab modellarning tuzilishida ishtirok etishi, va asosiy modellarning energetik jarayonlarida ishtirok etishiga olib keladi. Shuningdek, hayotda ommabop va faol bo'lgan energiya olish jarayonlarida ham, uglerodning ahamiyati juda katta. Shuning uchun, uglerodning hayotdagi ahamiyati juda katta va o'rinli bo'lgani aytish mumkin.

- Uglerodning tabiiy dunyoda qadr-qimmatligi haqida qisqacha tushuncha.

- Maqola fokusining uglerodni hayotning asosiy elementi sifatida qaratishiga oid kirish.

Uglerod: Hayotning Qurilish Usti

- Hayot uchun qadr-qimmatligini ko'rsatadigan uglerodning unikal xususiyatlari tavsiflanadi.

- Uglerodning to'rt elektrondan iborat bo'lgan valensiyali tuzilishi sababli turli qismlardan tuzilgan moddalar shakllanishi haqida munozara.

- Hayotda topiladigan uglerodga asoslangan moddalar misollari (masalan, karbonhidratlar, proteinlar, lipidlar, nukleik asitlar).

- Uglerodning umumiy tavsifi, uglerodning Yer atmosferasi, okeanlar, biosfera va geosfera orasida qanday harakat etishini tavsiflash.

- Fotosintez, bozorlash va fosil yog'lar shakllanishi kabi turli jarayonlarda uglerodning o'zini o'z ichiga olgan ro'li haqida tavsif.

- O'nglik fosil yog'lar yonida o'tkaziladigan inson faoliyatlari kabi uglerod takyosini ta'sir etadigan inson faoliyatlari haqida munozara.

Uglerod va Biologik Turlar

- Uglerodning biologik turar joylarga bog'liqligini va ekosistemalar salomatligi bilan bog'liqlikni tushuntirish.

- Yorug'lik, suvli joylar va koral to'g'ri joylar kabi uglerod bog'liq turar joylarining murakkab hayot shakllarini qanday qo'llab-quvvatlaydi haqida tavsif.

- Iklim o'zgarishining ekosistemalarga va biologik turar bog'liqlariga qanday ta'siri bo'lganligi haqida munozara.

Uglerod Inson Jamiyati Bilan

- Uglerodning inson jamiyatida ahamiyati, qorong'u qullanishlardan boshlangan zaruratdan, so'nggi texnologik ilovalar va iqtisodiyotga qadar bo'lgan qadriyati tahlil qilish.

- Plastiklar, yonuvlar, dori vositalari va qishloq xo'jaligi kimyoviy moddalari kabi uglerodga asoslangan moddalar va mahsulotlar to'g'risidagi umumiy tavsif.

- Inson faoliyatlari tomonidan karbondioksida va boshqa gazlarda chiqishga oid uglerod bilan bog'liq jamiyatni qanday ta'sir etadiganligi haqida munozara.

Yechimlar

- Karbondioksidi, iqlim o'zgarishini va barqarorlikni boshqarishga oid muammolarni aniqlash.

- Karbon o'tkazmalari, karbon tutish va saqlash, yorug'likni tiklash va barqaror menejment amallarini qisqartirish uchun yechimlarni tahlil qilish.

- Innovatsiya, siyosat va jamiyatning birlashgan harakati orqali karbon bilan bog'liq muammolarni hal qilishning rolini belgilash.

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, maqolada uglerodning hayotdagi ahamiyati, kimyoviy tarkibi, organik moddalarda o'zgarishlari, transporti, oksidlanishi, yugan moddalarning tuzilishi, uning o'zgarishlari bilan bog'liq muhim omillar haqida ma'lumotlar berildi. Bundan tashqari, uglerodning hayotda muhim vazifalari, uning hayotning asosiy jarayonlariga ta'siri, ilmiy tadqiqotlar va amaliyotda qanday tartibga solinishi masalalari maqolada ko'rsatilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Султанов Б.Э., Турсунова З.М., Намазов Ш.С., Эркаев А.У., Беглов Б.М. Влияние концентрации раствора нитрата кальция на степень отмывки концентрата фосфоритов Центральных Кызылкумов // Узб.хим.ж.- 2012.- № 4. - С. 10-13.

2. Федяева О.А., Решетникова Е.В., Чачина С.Б. Исследования химического состава отработанного активного ила ОАО «Омск Водоканал». Труды ОмГТУ. Кафедра физической химии. 2018 - 123 с.

3. Экология микроорганизмов. Учеб. для студ. Вузов. А.И. Нетрузов. Е.А. БончОсмоловская., В.М. Горленко. Москва: Академия. -2014-272 с.

4. Атомная энергия, 15, № 1, 84 (1983). 5. Терехова В.Ф., Буров И.В. Физико-химические свойства и применение редкоземельных металлов. ГОСИНТИ, 2013.